# La col·lecció d'història natural del Gabinet de Curiositats de Can Bolòs torna a casa

**El Gabinet de curiositats l'integren més de 14.600 exemplars de diferents àmbits de les ciències naturals, però el seu valor rau en el fet que és l'únic a Europa que s'ha conservat *in situ* en el lloc de creació.**

**Can Bolòs preveu fer visites guiades al públic per mostrar el patrimoni museístic que atresora.**

Ja ha començat el trasllat de la col·lecció científica d'història natural de Can Bolòs. Les peces del Gabinet de curiositats, que fins ara s'estaven restaurant i documentant a l'espai habilitat al Museu dels Sants, tornaran a casa la família Bolòs, lloc en què la col·lecció es va anar constituint amb el temps i on també s'hi va instal·lar un museu particular. Es tracta de més de 14.600 peces relacionades amb les ciències naturals: de geologia, zoologia, botànica, paleontologia, i també d'arqueologia i monedes. La particularitat d'aquest Gabinet, però, rau en el fet de ser l'únic a Europa que s'ha conservat íntegre en la casa que es va crear.

**Francesc Xavier de Bolòs i la seva nissaga**

El farmacèutic i naturalista Francesc Xavier de Bolòs va iniciar la col·lecció a finals del s. XVIII, i les pròximes generacions la van anar ampliant fins a principis del XX. L'interès per a la ciència i les humanitats era estès a la família, provinent d'una nissaga garrotxina d'apotecaris que es remunta fins al s. XIII. Amb el pas del temps, la família Bolòs va establir lligams significatius amb la Cort Reial borbònica, ja que Joan de Minuart (pare de la futura àvia de Francesc Xavier, Teresa de Minuart) fou el farmacèutic de més renom a la Catalunya del moment, i apotecari de l'exèrcit borbònic de la Barcelona ocupada després del setge de 1714. La connexió amb Barcelona i la cort va projectar la família a escala europea el s. XVIII.

En aquest context neix Francesc Xavier de Bolòs, que va cultivar diferents branques científiques i elaborar diversos treballs al voltant de la matèria, entre els quals destaquen un catàleg de plantes d'Olot, la creació d'un important herbari i, sobretot, la redacció de la primera publicació dedicada als volcans d'Olot, datada de 1841.



**CONTACTE**
Rosa Rebugent
972 27 27 77 / 659 48 48 57
rrebugent@olot.cat

Els caps de família, l'avi Antoni de Bolòs, el seu fill Miquel i el seu net Francesc Xavier, van anar acumulant un volum destacable de llibres, documents i tota mena d'objectes artístics a la casa, que es van sumar a la biblioteca pròpia que Teresa de Minuart, esposa d'Antoni de Bolòs, va aportar, a banda dels seus coneixements en botànica i farmacopea.

A Can Bolòs també hi havia la farmàcia familiar, el Gabinet de curiositats i el museu que s'instal·laria al cap de poc a la segona planta.

**Què és exactament un Gabinet de curiositats?**

Eren cambres de meravelles on es guardava una col·lecció enciclopèdica d'objectes desconeguts i singulars, com ara antiguitats i articles exòtics de països llunyans. Els prínceps i monarques en van ser els principals impulsors durant el Renaixement.

Els segles XVII i XVIII els gabinets els formaven elements dels tres grans regnes del món natural: minerals, vegetals i animals. Eren espais privilegiats per desenvolupar la història natural i són l'origen dels actuals museus de ciències naturals d'Europa.

El Gabinet de curiositats de Can Bolòs, amb la seva extraordinària col·lecció va impulsar la família a escala europea, ja que alguns dels millors botànics i geòlegs europeus van visitar Olot expressament per a conèixer-lo.

**El Gabinet de curiositats de Can Bolòs i el procés de restauració**

Taules, calaixos, armaris, calaixeres, prestatgeries, parets..., tot ple d'objectes i exemplars diversos: cargols, conquilles marines, coralls, mol·luscs, eriçons, esponges i cavallets de mar, crancs, fòssils d'invertebrats, un cocodril del Nil, roques i minerals, roques volcàniques, ous d'estruç, tortugues, serps, ocells, artròpodes, etc. Aquest és el mostrari amb què un es troba quan entra a la sala de meravelles de Can Bolòs. És com si el temps s'hagués aturat i el visitant tornés a ser al s. XVIII.

La col·lecció té una gran riquesa científica i humanística, per això, el 2023 la família Bolòs d'Olot i els Museus d'Olot - Ajuntament d'Olot, amb l'assessorament científic de l'Institut Botànic de Barcelona, van decidir emprendre un ambiciós projecte per tal de garantir la conservació i l'estudi d'aquest valuós patrimoni atresorat a Can Bolòs. El treball s'ha desplegat en tres línies d'actuació en paral·lel. En primer lloc, calia fer l'inventari i la catalogació dels béns del fons artístic i bibliogràfic de Can Bolòs, tasca de la qual s'han ocupat Miquel Àngel Fuamanal i Maria de Lluc Serra, doctors en història de l'art. En segon lloc, l'Arxiu Comarcal de la Garrotxa va encarregar l'inventari i l'estudi del fons documental de la família Bolòs a l'historiador i especialista en fons patrimonials, Albert Martí Arau.



**CONTACTE**
Rosa Rebugent
972 27 27 77 / 659 48 48 57
rrebugent@olot.cat

L'altra línia de treball es va desenvolupar entre el 2024 i el 2025 i consistia a fer tasques de conservació preventiva de tota la col·lecció científica d'història natural del Gabinet, encàrrec que ha dut a terme Natàlia Hervàs, conservadora i restauradora especialitzada en col·leccions d'història natural. La conservació preventiva no es limita a la col·lecció sinó també a l'espai que la conté: tant els mobles, els armaris, els calaixos o les prestatgeries de la biblioteca com també les parets i els murs de les estances del Gabinet. Finalment, aquest darrer any s'han iniciat els treballs de documentació i inventari de la col·lecció científica per compte de l'especialista en documentació de col·leccions d'història natural Olga Boet, de Myrmex, una empresa de serveis tècnics de les ciències naturals.

El procés ha estat llarg i complex. Aquesta extensa i curiosa col·lecció s'havia de netejar, restaurar i documentar, però, abans de res, calia fer un exhaustiu inventari i fotografiar-ho tot. Després, s'assignava un número d'ubicació a cada peça per tornar-la a col·locar al mateix lloc un cop retornés a casa (operació que s'està duent a terme en aquests moments).

Tot seguit, els objectes es van guardar en caixes hermètiques de conservació i es van congelar durant quinze dies per eliminar qualsevol fong o bacteri. Acabada la congelació es va traslladar la col·lecció al taller de restauració habilitat al Museu dels Sants per emprendre la restauració preventiva. I un cop finalitzada aquesta feina es van fotografiar els objectes de nou per poder comparar les peces restaurades amb l'estat previ al procés de conservació.

Però la conservació preventiva no es limita a la col·lecció sinó també a l'espai que la conté: tant els mobles, els armaris, els calaixos o les prestatgeries de la biblioteca com també les parets i els murs de les estances del Gabinet. Mentre al taller de restauració es feia la conservació i restauració de la col·lecció, a Can Bolòs es duien a terme els treballs de neteja, desinsectació i conservació preventiva de tot el mobiliari del Gabinet, i també de les parets, sostres i pintures murals, que han dut a terme els restauradors Josep Maria Miret Farré i Eulàlia Soler Puig, respectivament.

Finalment, aquest darrer any s'han fet els treballs de documentació i inventari de la col·lecció científica per compte de l'especialista en documentació de col·leccions d'història natural Olga Boet, de Myrmex, una empresa de serveis tècnics de les ciències naturals.

Cal remarcar que tots els treballs i estudis realitzats han estat possibles gràcies a la determinació i la voluntat de la família Bolòs d'Olot, propietaris de la casa, l'ajuda i l'assessorament de l'Institut Botànic de Barcelona, i l'actitud receptiva i compromesa de l'Ajuntament d'Olot, que ha sabut posar en valor aquest important patrimoni científic i cultural de la ciutat.



**CONTACTE**
Rosa Rebugent
972 27 27 77 / 659 48 48 57
rrebugent@olot.cat

La feina feta ha obert noves vies d'investigació, que ben segur interessaran als estudiosos de la matèria i a la societat en general. En aquest sentit, Can Bolòs preveu fer visites guiades al públic un cop s'hagi traslladat tota la col·lecció.



**CONTACTE**
Rosa Rebugent
972 27 27 77 / 659 48 48 57
rrebugent@olot.cat